

Stenogrammid

XIII Riigikogu, VI Istungjärk, infotund

Kolmapäev, 20.12.2017, 13:00

Toimetatud

13:00 Infotund

1. 13:01 Infosõda

2. 13:10 Jõulupraad

3. 13:18 Eesti Maaülikooli veterinaarmeditsiini õppe rahastamine

4. 13:23 Huvide konflikt

5. 13:31 Korruptsioon ja vastutus

6. 13:38 Eesti osalemine uues migrantide ümberasustamise skeemis

7. 13:48 Tervishoiu rahastamine

13:00 Infotund

13:00 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, tere päevast! Infotund. Kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

Kohalolijaks registreerus 50 Riigikogu liiget. Valitsusliikmetest on infotunnis peaminister Jüri Ratas, majandus- ja taristuminister Kadri Simson ning rahandusminister Toomas Tõniste. Annan iga teema arutelul võimaluse ühe täpsustava küsimuse esitamiseks.

1. 13:01 Infosõda

13:01 Esimees Eiki Nestor

Esimene küsija on Eerik-Niiles Kross, küsimus on peaminister Jüri Ratasele. Palun, Eerik-Niiles Kross!

13:01 Eerik-Niiles Kross

Hea juhataja! Hea peaminister! Ma tegelikult kavatsesin teilt küsida seisukohta analüüsi tulemuste suhtes, mis tõendavad, et TV-kanalis PBK avaliku raha eest tehtud saatet edastavad sageli Kremli jutupunkte, mitte neutraalset infot, aga te eile ütlesite Vikerraadios, et te ei ole selle analüüsiga tuttav. Mul on see analüüs siin trükituna olemas ja ma pärast infotundi hea meelega kingin selle teile. Seetõttu on küsimus esialgu selline. Eesti julgepoliitika alused, mille teie valitsus on heaks kiitnud, leiavad, et Eesti vastu toimub muu hulgas Vene telekanalite kaudu küllalt agressiivne infosõda. Kas te põhimõtteliselt üldse nõustute selle seisukohaga, et selline agressiivne informatsiooniline tegevus Eesti huvide vastu toimub muu hulgas Vene telekanalite kaudu?

13:02 Peaminister Jüri Ratas

Austatud Riigikogu esimees! Riigikogu liikmed! Hea küsija, aitäh teile küsimuse eest! Kõigepealt, mu rõõm oli suur, kui ma nägin, et te küsite infosõja kohta. Kunagi ju ei tea täpselt ette, mille kohta küsimus on. Ma mõtlesin, et te küsite selle kohta, kuidas meil läheb aastateks 2020–2021 ÜRO Julgeolekunõukogu mitteamaliseks liikmeks kandideerimisel. Meil oli ju sellel teemal väliskomisjonis tõsine diskussioon, te andsite mulle ka ülesande kaasa, kui ma läksin Euroopa Liidu ja Aafrika tippkohtumisele. Aga nüüd ma sain aru, mille kohta te küsite. Tähendab, kas meil on infosõja oht? Loomulikult on. Teisiti ei ole üldse võimalik selle peale mõelda. Küsimus on ühelt poolt selles, kust

kohast see oht tuleb, missuguste kanalite kaudu, ja teiselt poolt ka selles, kui palju meie ise suudame Eesti riigis anda informatsiooni selle kohta, mis toimub meie kaitsetegevuses, julgeolekutegevuses, siseturvalisuses, sotsiaalvaldkonnas, haridusvaldkonnas. Minu meelest peame me kõik, loomulikult nii Riigikogu kui ka valitsuse liikmed, olema hästi aktiivsed, et jagada seda infot ajakirjandusele, kui seda meie käest küsitakse. Valitsusel on regulaarselt neljapäeviti kell 12 pressikonverentsid, kus valitsus annab oma tegemistest ja otsustest teada. Tuleb öelda, et valitsuse pressikonverentsidel on alati tublisti ajakirjanikke mitmetest väljaannetest. Minu meelest on oluline ka see, et me jõuaksime Eestis mõlema keelekogukonnani. Kindlasti tuleb teha kõik selleks, et näiteks ETV+ läheks oma arengus edasi ja Raadio 4-l oleks rohkem kuulajaid. See töö on, ma arvan, pidev.

13:04 Esimees Eiki Nestor

Eerik-Niiles Kross, palun täpsustav küsimus!

13:04 Eerik-Niiles Kross

Aitäh! Mis puudutab meie koostööd julgeolekunõukogu asjus, siis Aafrikas me kaitseme mõlemad Eesti huve ilmselt paremini, tuleb nii välja. Aga küsimus on selline. 9. mail 2017 te ütlesite täpselt niimoodi: "Viimasel ajal on vaenulik propaganda ja mõjutustegevus demokraatlike ühiskondade vastu muutunud järjest jõulisemaks ning näeme sellest märke mitmel pool maailmas. Seda kahjuks ka Eestis." Kas pärast seda, kui te olete selle analüüsiga jõudnud tutvuda, on äkki võimalik jõuda kokkuleppele, et ka PBK on probleem? Või välistate te selle juba ette?

13:05 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Üldpõhimõtte on ikkagi ju see, et kui Riigikogu liige soovib kohtuda, siis valitsusliige temaga kohtub. Loomulikult on võimalik kokku saada ja nendel teemadel teiega arutleda, ma loodan, et niisama efektiivselt, kui on olnud meie varasemad arutelud, mis on mingitel põhjustel jäänud võib-olla liiga põgusaks. Kuid nüüd ma saan aru, mis suunas te küsite. Te räägite PBK-st ja sellest, kas PBK peaks kuidagi kajastama seda, mis Eestis toimub. Ma arvan küll, et peaks kajastama. PBK on käinud ju valitsuse pressikonverentsidel – ma olen viimastel päevadel püüdnud seda uurida – kusagil 2000. aastate algusest, vist 2002. aastast, üsna usinasti. Ma tunnistan, et ta on olnud üks usinamaid käijaid ja üldse valitsuse tegevuse kajastajaid. Küsimus on minu meelest selles, et me ei peaks siin kedagi maha tõmbama või mitte maha tõmbama. Küsimus on ka selles, mis on loomulikult minulgi südamel, nagu ma teie esimesele küsimusele vastates ütlesin, kuidas me suudame näiteks ETV+ vaatajaskonda suurendada. Ma ei tea, kuidas teie, aga mina küll selle 0,6%-lise reitinguga, mis neil hetkel on, ei rahulduks. Ma arvan, et see, et ETV+ kanalil on tulevikus rohkem vaatajaid, on oluline, aga oluline on ka see, et me jõuaksime oma infoedastusega võimalikult paljude inimesteni, kes Eestis elavad. Kui PBK küsib mult intervjuud, siis loomulikult ma selle annan. Seda on minu meelest teinud kõik Eesti poliitikud ja ma arvan, et see on õige. Teiselt poolt ma tean, et Eestis on ametkondasid, näiteks Päästeamet, kes on näinud seal võimalust, kuidas jõuda ka nende Eesti elanikeni, kes vene keeles räägivad, ja on teinud seal kanalis teatud infoteavitust. Ma arvan, et ka see on õige.

13:07 Esimees Eiki Nestor

Taavi Rõivas, palun!

13:07 Taavi Rõivas

Aitäh! Hea peaminister! Eks pressikonverentsil käimine ja riigi ametlikke sõnumeid edastavaks propagandakanaliks või teavituskanaliks olek ole ikkagi väga erinevad asjad. Ka mina kuulasin eilset peaministri tundi Vikerraadios, kus ajakirjanikud võimaldasid teil vastata hoopis muudel teemadel, mitte ei läinud selle teema n-ö üdimesse. Ma loodan, et te olete siin, avalikkuse ees, parlamendi ees võimalikult konkreetne ja ütlete, kas te olete üldse teadlik sellest, et PBK on teatud mõttes vaenulik propagandakanal. Kas te olete sellest teadlik? Kui te olete teadlik, siis kas te kiidate heaks selle, et Eesti riigi ametlik teavitus toimub Eesti vastu vaenulikus propagandakanalis?

13:08 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Järelikult, peaministri tund Vikerraadios läheb ikkagi korda, kuulatakse küll. Aitäh, et te seda kuulasite, ja selle tagasiside eest ka! Pean tunnistama, et ka mina kuulasin seda saadet, kui teie seal peaministrina esinesite. See on minu meelest olnud alati väga huvitav saade. Kui ma sõitsin Eestimaal ringi ja mul parasjagu ei olnud kohtumisi, siis ma kuulasin alati huviga teie vastuseid. Tõsi, alati ei olnud ma küll teiega nõus.

Nüüd sellest, mida te ütlesite nende kahe saatejuhi kohta, kes Vikerraadios seda peaministri tundi juhtisid. Te natuke ründasite neid, et nad nagu ei küsinud õigeid küsimusi. Mina ei tea, kuidas teie ajal oli, aga minu ajal ei ole küll nii, et mina pean kahele saatejuhile ütlema, et nad peavad küsima neid või teisi küsimusi. Nemad küsivad täpselt neid küsimusi, mida nad soovivad küsida, ja minu meelest teevad nad seda saadet tempokalt. Selle rünnaku eest mina rahvusringhäälingu ajakirjanikke kindlasti kaitsen. Järgmine küsimus oli PBK kohta. Ma ei ole väga suur PBK vaataja, punkt üks. Punkt kaks, see kogemus, mis on minul olnud neile intervjuusid andes, on selline, et ma ei ole mitte kordagi kohanud intervjuueerija vaenulikkust Eesti riigi vastu ega Eesti riigi naeruvääristamist. Neis intervjuudes, mis minuga on tehtud, ei ole ma tõesti seda kohanud. Näiteks tulen ma just praegu ajakirjanikele korraldatud eesistumise lõpubriifingult. Seal oli ka PBK kohal. Mida nüüd siis teha? Kas paneme ukseid kinni ja ütleme, et te ei tule sinna, teades, et selle info saab siis teada ainult 0,6% venekeelsest elanikkonnast, need, kes vaatavad ETV+, ja 5,5% (see on PBK reiting) ei saa seda teada? Minu meelest on info tasakaalustatud edastus tähtis. Aga nagu ma ütlesin, üldiselt ei oska ma selle programmi ja telekanali kohta hinnangut anda, sest ma ei ole selle vaataja.

13:10 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

2. 13:10 Jõulupraad

13:10 Esimees Eiki Nestor

Järgmise küsimuse esitab Artur Talvik ning küsimus on majandus- ja taristuminister Kadri Simsonile. Palun, Artur Talvik!

13:10 Artur Talvik

Aitäh, esimees! Hea minister! Jõuluaeg on käes. Traditsiooniliselt katab Eestis jõululauda üldjuhul seapraad. Sellel aastal tundub, et see seapraad on eriti rasvane, sest tõuaretustoetust saavad seakasvatajad lausa 200 eurot ja rohkemgi ühe emise kohta, vahe veisekasvatajatega on mitmekordne. Ühiskonnas on ikkagi üleval väga selge kahtlus, et teile lähedal seisvad inimesed, kes on seakasvatajatega seotud, on mõjutanud seda otsust maksta nii suurt toetust ja on kasutanud ära siseinformatsiooni. Öelge, palun, kas see on nii või ei ole?

13:11 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson

Aitäh, lugupeetud Artur Talvik! Ma täiesti nõustun sellega, et eestlaste traditsiooniline jõuluroog on seapraad. Ma loodan, et see nii ka jääb. Ma usun, et väga paljudele Eesti inimestele on tähtis ka see, et seapraad, mida nad jõuluajal pereringis söövad, oleks tehtud Eestis kasvatatud sigadest. Sel ja ka möödunud aastal see alati nii ei ole olnud, sest Eesti enesevarustusvõime on jäänud alla Eesti inimeste tarbimissoovidele. Ma pean tunnistama, et viimase kahe nädala jooksul olen ma saanud varasemast palju rohkem teadlikuks seakasvatuse sektori probleemidest. Ma usun, et ka Riigikogus on paljud inimesed ennast selle teemaga kurssi viinud, ja see on ainult hea, sest sektoril on endiselt probleeme. Endiselt on põllumajandussektor raskes olukorras, sest kehtivad Venemaa-vastased sanktsioonid, ka pole Eestist kadunud Aafrika seakatki. Selle tõttu möödunud aastal koalitsioonikõnelustel põllumajandustoetused lauale tulidki.

Kas me leiutasime midagi, mida mujal Euroopas ei ole? Ei! Te olite juba Riigikogus, kui eelmise valitsuse ajal käisid siin Riigikogu ees kõik põllumeeste esindusorganisatsioonid oma muret kurtmas. Eelmine valitsus neid paraku kuulda ei võtnud. Millest see mure oli tekkinud? Mitte sellest, et Eesti põllumehed ei oleks olnud tublid ega oleks püüdnud oma tarmukuse abil looduse vastu saada. See oli tekkinud

sellest, et ülejäänud Euroopa Liidu liikmesriikides olid riikide omaenda eelarvest makstavad toetused märksa suuremad kui Eestis. Eestis neid toetusi peaaegu polnudki.

Nüüd siis sellest tõuaretustoetusest. Ma olen püüdnud aru saada, kust see tuli. Loen 2015. aasta 29. mail Maalehes ilmunud intervjuud. Toonane Maaeluministeeriumi asekancler, tänane kancler rääkis seal sellist asja, et jah, me oleme maas kas või lõunanaabrist Lätist. Ta ütles, et Läti riik maksab aastas ühe inimese kohta 360 eurot, ja nentis, et Lätis on tõuaretustoetus märksa suurem kui Eestis.

13:13 Esimees Eiki Nestor

Artur Talvik, palun!

13:13 Artur Talvik

Täna! Hea minister! Mul on olnud au puutuda sigadega ja ka poliitiliste sigadustega kokku täiesti minu Riigikogusse sattumise algusajast saati. Mul on kahtlus, et te "Foorumi" saates valetasite, kui ütlesite, et põllumajandusorganisatsioonid nõudsid just sellist tõuaretustoetust. Põllumajandusorganisatsioonidel oli kolm punkti: üks rääkis *top-up*'ist, väga täpse numbriga, ja teine rääkis kriisiabist, väga täpse numbriga, aga tõuaretustoetus oli lahtine. Siit tekibki kahtlus, et see väga suur tõuaretustoetus on tekkinud just sellepärast, et teil on väga lähedased suhted seakasvatusega.

13:14 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson

Teate, minu suhted seakasvatusega on märksa tagasihoidlikumad kui teie suhted näiteks loomakasvatusega. Teil on olnud ka võimalus olla koalitsiooniläbirääkimiste laua taga. Tõsi, Vabaerakond sinna eelmistel läbirääkimistel kauaks ei jäänud, aga laua taga te olite ja kindlasti saate tulevikus seal veel olla. Nüüd ma lihtsalt manitsen teid, sest te püüate siin mulle inkrimineerida teatud lähenemist. Ma ei tea, millega tegeleb teie äi või ämm, aga te ise olete vabatahtlik merepäästja ja te ei tohiks sel juhul osaleda siseturvalisuse peatüki arutelul. Teil on loomad, seetõttu ei tohiks te osaleda maaelu peatüki arutelul. Teie tütar, nagu ma täna lugesin, soovib minna kosmosesse. Kosmoseteema on osa majanduspeatükist, seega, ärge majanduspeatüki arutelust erakonna esimehena osa võtke! Teie naine on arst, seega on meditsiin ja sotsiaalküsimused välistatud. Te olete käinud teatrikoolis ja olete tuntud filmimees – kultuur välja! Tegelikult ei laskuta koalitsiooniläbirääkimistel sellistesse detailidesse. See toetus on välja töötatud kõigile põllumajandusettevõtetele, ühtsete reeglite alusel. Mina ei ole küll seisnud selle eest, et üks ettevõtte saaks suuremat toetust kui teine. Selles suhtes olen ma rääkinud täiesti tõtt.

Selle kirja kohta te ütlesite, et teil on kõhklus, et see pole netist leitav. Kui tuli kõne alla esimene kõhklus, guugeldasin ma ja leidsin selle kirja üles. Tõepoolest, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, Eesti Põllumeeste Keskliit ja Eestimaa Talupidajate Keskliit on need ettepanekud valitsuskoalitsioonile saatnud. Kuna me tulime sellest faasist, kus põllumehed olid Toompea ees ja olid väga rahulolematud sellega, kuidas nende sektoril lasti hääbuda, siis, ma arvan, oligi täiesti konsensuslik otsus see, et Eesti põllumajandust peab toetama.

13:16 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

13:16 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud minister! Ei teie, peaminister ega üleeile meie ees esinenud maaeluminister ei ole suutnud ümber lükata ühte ilusasti värviliselt joonistatud aegrida, mis ilmus ajalehes Postimees. See ütleb seda, et koalitsioonikõnelustel otsustati 2 miljoni euro eraldamine sigade toetuseks 14. novembril 2016. Kaks päeva hiljem astus teie lähedasega seotud Linnamäe Peekon sammu, et saada Eesti Tõusigade Aretusühistu liikmeks. Kuidas te lükkate ümber selle, et siin ei olnud info andmist, et siin ei olnud huvide konflikti, et siin ei olnud seost? Miks nad ei teinud seda enne, ei muutnud end varem n-ö toetuskõlblikuks? Miks see aegrida on täpselt selline, nagu see on esitatud?

13:17 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson

Täna küsimuse eest! Ma kuulsin, et te esmaspäeval küsisite sama ka maaeluministri käest. Mulle jäi mulje, et te ei ole neid uudiseid viimasel ajal enam uurinud. Teet Soorm, minu elukaaslane, ei ole

Linnamäe Peekoni osanik. Põllumajandusettevõtluses tegutseb tema isa.

Aegrea kohta, mida ka mina Postimehest lugesin, tuli kohe selgitus, et see farm osteti Soome tootjalt Atria. Nii nagu mina aru olen saanud ja olen avalikest allikatest lugenud, on Atria ja teisel Soome ettevõttel sead registreeritud Soome jõudluskontrolliregistris. Kui omanikeks said eestlased, asusid nad tööle selle nimel, et need loomad tuleksid üle Eesti jõudluskontrolliregistrisse, mille nimi, kui mu vana mälu mind ei peta, on Possu. See ei käi üleöö. Farmi omanikud on andnud selgitusi, kuidas nad selle nimel tegutsema hakkasid ja kuidas nad selleni jõudsid. Selge on ka see, et igal aastal on tähtajaks olnud 1. detsember. See ei olnud mingi uudne asi, mida meie koalitsioonikõnelustel oleksime muutnud või milles kokku leppinud.

13:18 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

3. 13:18 Eesti Maaülikooli veterinaarmeditsiini õppe rahastamine

13:18 Esimees Eiki Nestor

Järgmisena küsib Arno Sild rahandusminister Toomas Tõnistelt. Palun, Arno Sild!

13:18 Arno Sild

Hea eesistuja! Lugupeetud minister! Päris pikalt on arutatud seda probleemi – seda tehti juba eelmise valitsuse ajal ja nüüd on seda jätkatud –, et veterinaaride koolituseks ei jätku finantse ja oleks tarvilik leida täiendavalt umbes pool miljonit eurot, et saaks meie veterinaare õpetada rahvusvahelisel tasemel. Seda väitis ka maaülikooli rektor, kes käis meie komisjonis seda teemat käsitlemas. Esmaspäeval väitis haridus- ja teadusminister, et temal ei ole midagi selle vastu, et see küsimus selliselt lahendada, aga ainukene, kes selle vastu on, on Rahandusministeerium. Nüüd ma küsingi teie käest, kuidas siis nende silotornidega on, kui üks räägib ühtemoodi ja teine teistmoodi.

13:19 Esimees Eiki Nestor

Aitäh! Suur aitäh!

13:19 Arno Sild

Kas need silotornid meil ikka eksisteerivad või ei saa te omavahel seda asja räägitud?

13:20 Rahandusminister Toomas Tõniste

Austatud juhataja! Hea Arno! Lühidalt kokku võttes võin öelda, et haridus saab järgmise aasta eelarves juurde 77,5 miljonit eurot, mis teeb 13%. Mul on hea meel, et me ka õpetajaid ei unusta, vaid investeerime nendesse. Nad saavad oma palga tõusuks lisaraha 36 miljonit, mis aitab nende keskmise palga tõsta 1380 euroni. Ka kõrgkoolid saavad tegevuskuludeks raha juurde, see summa on 159 miljonit. Tulles tagasi küsimuse juurde, siis nagu te ka korra mainisite, on see küsimus rohkem Haridus- ja Teadusministeeriumi valdkonna kohta, aga küsija suu peale ei lööda. Kui me hakkaksime alati andma neid summasid, mida meilt küsitakse, siis me küll kaugele ei jõuaks. Aga sõnum on see, et kõik ülikoolid seavad endale prioriteedid ja nende alusel ka jaotavad raha. Ma olen kuulnud, et osapooled on omavahel kohtunud ja üritavad leida sellele olukorrale lahendusi.

13:21 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

13:21 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Väga auväärt minister! Seda teemat jätkates: varem jäi mulje, et ikkagi rahandusminister on see isik, kes ei anna Haridus- ja Teadusministeeriumile ning Maaeluministeeriumile võimalust kokku leppida selles, kuidas rahastada veterinaariaõpet jätkusuutlikkuse ning tema rahvusvahelise kompetentsi ja taseme säilitamise mõttes. Kas te oskate öelda, kelle taga see asi tegelikult siis on? Kui kolme ministeeriumi esindajad istuvad laua taga, aga ei

suudeta kokku leppida selles, kuidas rahastada niivõrd olulist ja just nimelt ka põllumajanduse potentsiaali suurendavat õpet, siis milles on küsimus?

13:22 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Me siin enne kuulsime, et on jõuluaeg ja käivad ringi päkapikud. Nad käivad ka Rahandusministeeriumis, aga ma vaatasin täna hommikul üle, nad ei olnud meile suka sisse mingeid rahapatakaid toodud. Nüüd on väike lootus, et kui jõuluvana tuleb, siis äkki tema üllatab meid positiivselt. Me oleme haridusministeeriumi eelarves näinud ette lisavahendeid 77,5 miljonit eurot. Nagu ma enne ütlesin, raamid on paika pandud ja prioriteedid seatud. Kui on prioriteet, siis leitakse lahendus ja ka see raha leitakse.

13:23 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

4. 13:23 Huvide konflikt

13:23 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsija on Urmas Kruuse, vastab majandus- ja taristuminister Kadri Simson. Palun, Urmas Kruuse!

13:23 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärne minister! Kuulates teie vastuseid, tekib vägisi tunne, et te tegelikult ei ole kursis korruptsioonivastase seadusega. Selle § 11 lõige 1 ütleb üheselt, et kui otsus või toiming tehakse ametiisiku enda või temaga seotud isiku suhtes, siis see on taunitav. Mind hämmastab teie väljaütlemistes konkreetset ük sasi. Te ei ole avalikkuse ees tunnistanud, et see, mis on nende otsustega seoses juhtunud, oleks teie arvates vähemalt eetiline konflikt, rääkimata arusaamast, et otsuste tegemine peab olema aus ja läbipaistev ning ka näima ausa ja läbipaistavana. Kuidas te kommenteerite seda korruptsioonivastase seaduse kontekstis?

13:24 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson

Aitäh, lugupeetud Urmas Kruuse! Ka teie erakonna inimesed on osalenud koalitsiooniläbirääkimistel. Ma saan aru, et praegu on küsimus selles, et tänane valitsus leidis riigieelarves vahendeid, et suurendada üleminekutoetusi ja toetada tõuaretust, mida eelmine valitsus ei teinud. Olen pidanud kõnelusi ja küsinud, et mis eelmisel valitsusel viga oli, et kriisiolukorras põllumajandust ei toetatud. On öeldud, et nii sotsiaaldemokraadid kui ka IRL soovisid juba aastal 2015 Eesti põllumehi toetada, aga Reformierakond oli vastu, ta ütles, et mingit raha nad selleks ei leia, Euroopa Liidu toetus on ja riigisisest tuge nad juurde ei pane. Sellega me paistsime regioonis väga halvasti silma, sest regiooni kõik ülejäänud riigid oma põllumehi toetasid. Siis ütlesid IRL ja sotsiaaldemokraadid, et sellisel juhul ei ole neil mitte ühtegi maaelust hoolivat inimest, kes võtaks vastu maaeluministri koha, ja Reformierakond ütles, et nemad leiavad inimese, kes võiks olla maaeluminister, ilma et teda paneks väga südant valutama see, et sektoril lastakse hääbuda. Teie olite see inimene. Kuidas te saite olla kaks aastat minister, näha, mis sektoriga juhtub, ja mitte suuta peaministripartei liikmena seista selle eest, et eelarvest tuleksid toetused? Minu meelest on siin küsimus teis ja teie erakonnas. Mina osalesin koalitsiooniläbirääkimistel, kus ei tehtud ühtegi otsust ühe ettevõtte kasuks, küll aga pandi lauale see, mis oli eelmisel valitsusel tegemata jäänud. Need on põletavad probleemid. Me võime alustada maaeluküsimustest, me võime rääkida maksupoliitikast, sellest, et inimesi, kelle sissetulekud olid väikesed, maksustati liiga kõrgelt, me võime rääkida sellest, kuidas sai makse maksmata Eestis tegutseda. Me arutasime mitmesuguseid küsimusi, aga maaeluküsimuste tõttu peaks teil küll häbi olema.

13:26 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

13:26 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud minister, ärge mulle nüüd pidage seda epistlit Reformierakonna kohta! Aga küsimusele te üldse ei vastanud. Kuidas te lasite ikkagi tekkida sellisel huvide konfliktil olukorral iseenda suhtes? Miks see toetus, mille maksmise te otsustasite 14. novembril, oli selektiivne? Kuidas sai võimalikuks see, et teiega seotud, teie lähedasega seotud, tema isa kaudu omandisuhetega seotud farm sattus selektiivsete ja väga kiirete otsuste tõttu nende hulka, kes said toetust? Enne ta selleks kõlblik ei olnud.

13:27 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson

Aitäh! Valitsus toetab mitmeid maaelu valdkondi, mida enne ei toetatud. Jah, seakasvatus on üks neist. Aga lisaks toetame kõiki Eesti maamajandusettevõtjaid üleminekutoetustega, mida käesoleval aastal makstakse maksimummahus, 19,9 miljonit, ning tuleval aastal 18,4 miljonit, ka maksimaalses mahus. Sellest plaanist detailsemaks me koalitsiooniläbirääkimistel ei läinud. Kui te tahate teada, kas ma teadsin aasta tagasi, kuidas tõuaretustoetusi jagatakse, siis vastan, et ei teadnud. Tõsi, ma olen ennast päris korralikult sellega kurssi viinud, selleks et aru saada, mida praegu üles ehitada üritatakse. Nüüd huvide konfliktist. Alguses väideti, nagu Linnamäe Peekon, mille Eesti omanikud Atrialt ostsid ja mille vähemusosalus on minu elukaaslase isal, oleks saanud kuidagi ebaproportsionaalselt suurt toetust. Ei ole! Omanikud on andnud selgituse, kuidas käis protsess, et saada loomad Soome jõudluskontrolliregistrist Eesti jõudluskontrolliregistrisse. Ajakirjanikud on mitmele seakasvatatajale helistanud ja küsinud, kas on võimalik kahe päevaga teha seakasvatases mingeid samme. Nad on saanud selge vastuse, et ei, selles sektoris ei käi asjad niimoodi, et laupäeval toimus poliitiline kõnelus ja esmaspäeval on juba farm jõudnud mingite asjadega sinnamaale, kuhu ta oli jõudnud, sest selles sektoris toimuvad asjad aeglasemalt. Aga ma arvan, et oluline on see, et koalitsiooniläbirääkimistel räägiti valdkonnast, maaelust, mitte detailselt ühest või teisest ettevõttest. Seda kindlasti ei tehtud.

13:29 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

13:29 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt minister, ma mõistan teie ebakompetentsust maaeluküsimustes. Aga tänane valitsus ei ole kogu 30-miljonilisest kriisiabist pannud oma kätt alla rohkemale kui 460 000 eurole ja see 460 000 anti otse ja jälle seakasvatatajatele. Rääkimata sellest, et nn jõudluskontrolli saab teha tõesti ainult tõuaretuse kaudu ja tõuaretusühistut juhib keskerakondlane, aga teie väidate, et siin pole mingit seost. Te üritate avalikkusele jätta muljet, et midagi sellist ei tehtud. Ka need põllumehed, kes saatsid kirja, tõid väga selgelt välja veisetõuaretuse ja seatõuaretuse. Veisetõuaretusele on tänane valitsus andnud null eurot. Null! Lõuna-Eestis on legend "Eesti esimene seakasvatataja Kadri Simson". Kuidas te seda kommenteerite?

13:30 Majandus- ja taristuminister Kadri Simson

Aitäh küsimuse eest! Mul ei ole mitte midagi selle vastu, kui humoristid ütlevad, et ma olen valitsuses seakasvatuse eestkõneleja. Kogu sellest halvast kajastusest peab olema ka midagi kasu. Ma arvan, et inimesed on aru saanud, et see valitsus suhtub maaelusse väga palju paremini kui eelmine. Nüüd küsimus, kas seda toetust on vaja. Jah, on. Seda on kinnitanud sektor, seda on kinnitanud värskest, kui on tulnud need rünnakud, näiteks põllumajandus-kaubanduskoda. Rääkides sellest, et ka teie tegite midagi, kui te maaeluminister olite, meenub mulle aeg, kui Eestit oli tabanud seakatk ja paljud farmid suleti, aga sinna regiooni, mis pandi tsooni alla, jäid ka väga paljud puhtad farmid, kes ei saanud enam oma sealiha kaubastada, sest kolmanda tsooniga pandi nad tegelikult n-ö kirikuvande alla. Siis te pakkusite välja ühe lahenduse. Kas selle nimi oli konservitoetus? Sellele vastas ainult kaks ettevõtet. Praegu saavad kõik selles sektoris tegutsevad ja nõuetele vastavad farmid võrdselt toetust, teie tegite toetuse ainult Atrialle ja HKScanile.

13:31 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

5. 13:31 Korruptsioon ja vastutus

13:31 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on peaminister Jüri Ratasele. Andres Herkel, palun!

13:31 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud peaminister! Teie kuuerevääriale jäävad poripritsmed teiste Keskerakonna liikmete tegevusest. Ka eelmine küsimus oli selles suunas. Aga te ei ole mitte ainult Keskerakonna esimees, vaid ka Tallinna nõukogu või millegi säärase esimees. Minu küsimus puudutab seda kurikuulsat Tondiraba spordikeskuse auditit ja selle varjamist pika aja vältel. Juhin tähelepanu, et see oli ka valimiseelne aeg ning sellesama spordikeskuse juht Jelena Glebova kandideeris Keskerakonna nimekirjas, ka asjaga seotud abilinnapea Mihhail Kõlvart kandideeris. Kas te annaksite oma hinnangu niisugusele valminud auditi mitte millegagi põhjendatud varjamisele, nagu Tallinna linn enne valimisi tegi?

13:32 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh, hea küsija! Eks teie näete paremini, mis minu kuuerevääril on ja mis ei ole. Kui te viitasite infotunnis eelnevalt esitatud küsimustele ja Kadri Simsoni vastustele, siis mina võin öelda, olles selle asjaga kursis ja olles küsitlenud väga paljusid osapooli, et ma igal juhul nõustun Kadri Simsoni öelduga. Ma nõustun vahest kõige rohkem sellega (nii imelik kui see ka ei ole, et seda ütles majandus- ja taristuminister): Eesti maaelule ja põllumajandusele oli vaja anda lisakäigud juurde. Teie küsimus oli Tondiraba keskuse kohta ja selle kohta, kas see on seotud kahtlaste tehingute või korruptsiooniga. Selle eest, et korruptsiooni oleks Eestis vähem, ma arvan, me seisame mõlemad vankumatult. Te küsisite konkreetset ühe omavalitsuse ameti allasutuse kohta. Selle hinnangu peab andma, punkt üks, eelkõige Tallinna Linnavalitsus, ning, punkt kaks, linnavalitsuse ellu kutsutud sisekontroll ning kindlasti linnavolikogu ja linnavolikogu revisjonikomisjon. Need on need instantsid, kes peavad omavalitsustes tehtud auditeid hindama.

13:34 Esimees Eiki Nestor

Andres Herkel, palun!

13:34 Andres Herkel

Aitäh, härra esimees! Austatud peaminister! Ma ei küsi selle auditi konkreetsete aspektide kohta, nendest on palju kõneldud, ma küsin selle fakti kohta, et Tallinna Linnavalitsus valimiseelsel perioodil varjas seda tehtud auditit, kusjuures mingit põhjendust ei olnud. Teie erakonna liikmed, kellele see audit paratamatult halba valgust heitis, kaasa arvatud Glebova ja kaasa arvatud Kõlvart, olid kohalikel valimistel kandidaadid. Nende valijad ei teadnud, et niisugune asi on juhtunud, ka linnavolikogu eelmise koosseisu liikmed ei teadnud seda. See on väga alarmeeriv signaal. Kas te sellel kaalutlusel otsustasitegi, et Mihhail Kõlvart ei jätka abilinnapeana, vaid saab suure kompensatsiooni ja sinekuurina Tallinna volikogu esimehe ametikoha?

13:35 Peaminister Jüri Ratas

Otseselt teie küsimusele vastates ütlen, et see ei olnud kindlasti see kaalutlus. Kui mingi kaalutlus oli, siis see oli valimistulemus, see oli *circa* 25 000 häält Lasnamäe piirkonnast. Ega meie ei vali linnavolikogu esimeest, linnavolikogu esimehe valib linnavolikogu. Me tõesti selle ettepaneku tegime ja linnavolikogu enamus toetas seda. Kui te küsite, mis oli kaalutlus, siis see oligi kaalutlus. Tulles teie küsimuse sissejuhatuse juurde – küsimust ju tegelikult ei olnud –, siis ma arvan, et igasugune avatus on tähtis ja oluline. Olgu see Tallinn või ükskõik mis Eesti omavalitsus või riigiasutus, avatus on igal juhul tähtis ja oluline.

13:35 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, te olete loomulikult vabad küsima, mida te soovite, kuid tuletan siiski meelde, et meil on Vabariigi Valitsuse infotund. Urmas Kruuse, palun!

13:36 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt peaminister! Kui me vaatasime Tallinna volikogu valimise eelset, aegset ja järgset perioodi, siis me märkasime seal väga selget jõulist mustrit: peaminister pani kokku koalitsioone, vedas koalitsiooniläbirääkimisi ja pani Tallinna Linnavalitsuses paika isegi ministreid. Täna üritab auväärne Eesti Vabariigi peaminister sellele saalile selgeks teha, et tal puudub igasugune puutumus Tallinna Linnavalitsusega. Siit saab edasi küsida: kas te tõepoolest ei tunne piinlikkust nende võimalike juhtumite ja korruptsiooni pärast, mida selles küsimuses on siin saalis mainitud?

13:36 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Ma vastan teile uuesti seda, mida ma vastasin härra Herkelile. Korruptsiooni vastu võitlemisel oleme me teiega kindlasti ühel pool rindejoont. Tuleb seista selle eest, et avalikus sektoris, aga ka erasektoris oleks korruptsiooni võimalikult vähe. Ideaal on see, kui seda üldse ei ole. See ei ole minu meelest mitte mingisugune meid eraldav küsimus. Vastupidi, see seisukoht on meil väga sarnane. Ma toetan seda igal juhul, kogu südamest.

Te viitasite valimiseelsele ja -järgsele perioodile. Mina täidan ka erakonna esimehe ülesandeid. Loomulikult toetan ma erakonna esimehena oma erakonna head käekäiku üle Eesti, valdades ja linnades, sh Tallinnas. Ma ise ei kandideerinud ja arvan, et see põhimõte või kirjutamata reegel, et peaminister kohalikel valimistel ei kandideeri, on õige. Mis toimus peale valimisi? Me saime hinnangu kõrgeimalt võimult ehk valijalt. Te tahate kogu aeg tuua kõne alla Tallinna teemat. Ma ausalt öeldes tunnetan, et mul on isegi natukene piinlik Riigikogu ees, sest see siin ei ole Tallinna Linnavolikogu, aga kui te selle kohta küsite, siis mul on kohustus vastata. Tallinnas anti tõesti väga suur mandaat Keskerakonnale, 40 kohta 79-st, ja ma olen selle eest tänulik. Loomulikult, erakond analüüsib seda, kes on kandidaadid abilinnapea ja kes linnaosavanema kohale. Linnapeakandidaat oli meil välja käidud. Ma soovitan igal erakonnal tegelda oma erakonna personaliküsimustega. Aga see, mille põhjal tehti valik, oli ikkagi programm ja idee.

13:38 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

6. 13:38 Eesti osalemine uues migrantide ümberasustamise skeemis

13:39 Esimees Eiki Nestor

Järgmise küsimuse peaminister Jüri Ratasele esitab Jaak Madison. Palun!

13:39 Jaak Madison

Aitäh, austatud Riigikogu esimees! Hea peaminister! Septembrikuu esimesel poolel tegi Euroopa Komisjon liikmesriikidele ettepaneku, mille kohaselt võiks liikmesriigid vabatahtlikult võtta 2018. ja 2019. aastal vastu 50 000 migranti ja otse Põhja-Aafrikast, nii et keegi ei peaks enam oma eluga riskima, ja sellega avataks legaalne rändeviis. Esimesena võtsid selle ettepaneku vastu Rootsi ja veel mõni riik. Eelmisel neljapäeval, 14. detsembril oli Vabariigi Valitsuse istung, kus valitsus nõustus sellesama kava kohaselt kahe aasta jooksul Eestisse võtma 80 isikut, kuigi meil mitte ühtegi kohustust selleks ei ole, tegemist on täiesti vabatahtliku teguviisiga. Palun selgitage siin pikemalt, mis põhjustel me vabatahtlikult võtame vastu 80 isikut, kuigi tunduvalt kuluefektiivsem oleks selle raha eest osutada abi kriisikolletes ja põgenikelaagrites olevatele inimestele.

13:40 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh selle tõsise küsimuse eest! Ma alustan sellest, et te rääkisite oma küsimuse lõpus rahalisest abist, te rääkisite rände välisdimensioonist ja välisdimensiooni solidaarsusest. Selles mõttes on teie küsimuse püstitus ju õige, et rändedimensiooni välisaspektis ja seal solidaarsuse leidmises ei ole küsimust, kõik 28 liikmesriiki ütlevad, et jah, rohkem on vaja panustada välispiiridele, kolmandate riikidega kokkuleppe saavutamisele, riikide kahepoolsetele kokkulepetele, Euroopa Liidu ja Türgi kokkuleppele ning Aafrika usaldusfondi. Veel juulikuu alguses oli näha, et riigid ei panusta Aafrika usaldusfondi piisavalt. Eesti eesistujana võttis siin väga tugevalt poliitilise eestvedaja rolli. Meie siseminister, mina ja ametnikkond

laiemalt, me palusime kõiki Euroopa liikmesriike sinna rohkem panustada, et me saaksime suurema toetuse Aafrika fondile. Loodeti saada 110 miljonit, saadi 150 miljonit. See on hea samm. Aga on olemas veel sisedimensioon ja rände sisedimensiooni mõõde, kus on solidaarsus samuti oluline. Ma usun, et meie debatt läheb kohe edasi teie järgmise küsimusega. Aga kui te küsite laiemalt, miks üks, teine või kolmas liikmesriik rände sisedimensiooni panustab oma solidaarsuse mõttes ja oma solidaarsuse arvel, siis see ongi ju olnud Euroopa Liidu ülesehitamise üks põhialuseid: on olnud solidaarsus nii keeruliste teemade, aga ka positiivsete teemade puhul.

13:42 Esimees Eiki Nestor

Jaak Madison, palun!

13:42 Jaak Madison

Aitäh! Loomulikult on imetlusväärne teie ümmargune jutt ja eriti see, et te kulutasite selleks kaks minutit. Te oleksite pidanud vastama otsesele küsimusele, miks me peame kahe aasta jooksul vastu võtma 80 isikut, kui meil pole selleks mitte ühtegi kohustust ja kui Euroopa Liidus on riike, kes ütlevad, et nad on nõus panustama probleemi lahendamisse kohapeal, aga nad ei ole nõus peitma pead liiva alla ja tegelema asjadega, mis probleemi ei lahenda. Meie tegevus ei lahenda mitte ühtegi probleemi, sest maailmas on ligi 70 miljonit pagulast. Selline tegevus ei lahenda ühtegi probleemi. Küsimus on selles, kuidas me saaksime võimalikult efektiivselt raha kulutada. Kui te ei taha sellele vastata, siis hüva, vastake siis sellele küsimusele: kas meie teguviis ja nn solidaarsus tuleneb sellest, et Saksamaa liidukantsler Angela Merkel ütles eelmisel nädalal, et tema ei aktsepteeri valikulist solidaarsust? Kas tegemist on, kuidas öeldagi, pugemise või lipitsemisega, et olla igal juhul solidaarne, ja samal ajal me vaatame viltu näiteks Poolale ja Ungarile, kes saadavad selle plaani pikalt? Milline on teie suhtumine selles küsimuses? Kuidas me suhtume Poolasse ja Ungarisse, kes meiega selles solidaarsuse küsimuses ei nõustu?

13:43 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Ma lähtun põhimõttest – ma nüüd kohe rikun seda –, et valitsusliikmetel ei ole oma ülemustele ilus öelda, kas nii on sobilik või ei ole. Härra Madison, ma teile küll ütlen, et minu arvates ei ole oma poliitilisel teel ühte või teist või kolmandat riigijuhti selliselt märgistada absoluutselt õige ega õiglane. Ma arvan, et poliitikas, sh välispoliitikas ja Euroopa Liidu poliitikas on palju õigem ehitada sildasid ja leida liitlasi. Ma olen lugenud teie Facebooki kommentaare ühe riigijuhi kohta. Need on kogu aeg olnud negatiivse ja halvustava tooniga. Kas Poola on Eesti oluline partner Euroopa Liidus? Jah on, samuti on Ungari, aga samuti on ka Saksamaa. Nii et ma arvan või vähemalt minu soovitus on, austatud Riigikogu liige, et te võiksite natukene mõelda, enne kui te selliseid lauseid kasutate.

Ma vastasin teie esimesele küsimusele. Te ütlesite, et ma ei vastanud sellele, mis on see põhjus, miks Eesti teeb oma ettepaneku, loomulikult Riigikogu ja Euroopa Liidu asjade komisjoni kaudu, et 2018. aastal tuleks meil 40 ja ka 2019. aastal 40 inimest vastu võtta. See põhjus on solidaarsus, nagu ma teile ka ütlesin. On ainult üks põhjus ja see on solidaarsus.

Edasi, kui me räägime sellest vastuvõtmisest, siis ma tahan meelde tuletada, et 18. märtsil 2016. aastal vastu võetud Euroopa Liidu ja Türgi ühisavalduse alusel on liikmesriikidel aega ümberasustamise kavas ettenähtut täita kuni 9. jaanuarini 2018. Eesti võttis toona kohustuse ümber asustada 160 inimest, kellest oleme ümber asustanud umbes 10 inimest, see on 6%. Lisaks tegi Euroopa Liidu Nõukogu 20. juulil 2015 otsuse, mille alusel me lubasime ümber asustada 20 inimest. Nii et me oleme ümber asustanud 30 inimest, kuid oleme võtnud kohustuse ümber asustada 160.

13:45 Esimees Eiki Nestor

Henn Põlluaas, palun!

13:45 Henn Põlluaas

Aitäh! Jah, te ilmselt pühendasite suure osa oma kõnest sellele ühele sõnale, see oli "pugejalikkus". Andke andeks, valitsuse sammud ongi selliselt defineeritavad. Me ei saa rääkida mitte mingisugusest solidaarsusest ega probleemi lahendamisest, kuni Euroopa piirid lekivad nagu sõel. Meie raha, mille me anname Frontexile ja EUNAVFOR Med/Sophiale, lihtsalt raisatakse ära, sest nii sõjaline missioon kui ka

piirivalve tegutsevad lihtsalt inimsugeldajate logistikutena, tuues kümnete ja sadade tuhandete kaupade inimesi üle Vahemere. Pealekauba saab see kokkulepe, millele te viitasite, kohe otsa ja meil ei oleks mingit kohustust. Kas te tõesti leiate, et selline võltssolidaarsus, tagajärgede likvideerimine ...

13:46 Esimees Eiki Nestor

See oli küsimus.

13:46 Henn Põlluaas

... mitte põhjustega tegelemine on kohane?

13:46 Esimees Eiki Nestor

Ühe minutiga tuleks hakkama saada. Palun peaministril vastata!

13:46 Peaminister Jüri Ratas

Aitäh! Ei, ma ei leia, et mingi võltssolidaarsus oleks õiglane. Ja ma ei räägi üldse võltssolidaarsusest. Kui lubate, siis ma lõpetan eelmise küsimuse vastuse. Me oleme vastu võtnud 30 inimest. Valitsus esitas tõesti Riigikogule ettepaneku, et me asustaksime Türgist ümber 40 inimest 2018. aastal ja 40 inimest 2019. aastal. Nagu ma tean, Riigikogu arutab seda uuel aastal Euroopa Liidu asjade komisjonis. Isegi kui me täidame selle lubaduse sajaprotsendiliselt, siis see tähendab, et 2019. aasta oktoobri lõpuks me oleme ümber asustanud 110 inimest. Esialgne kokkulepe oli tegelikult 160 inimest, seega on see 70 inimest vähem, punkt üks. Punkt kaks, kui teil on andmeid selle kohta, mida te praegu mainisite oma küsimuses, et Frontex ja Sophia teevad, ma ei tea, smugeldajatega koostööd ja see panus või toetus läheb valesse kohta, siis tuleb need andmed avalikustada, need tuleb uurimisorganitele üle anda, mitte sõnu loopida. Mina tean, et rändesurve, rändekriis ja rändevoog Vahemerel on vähenenud. See on kõvasti vähenenud, punkt üks. Punkt kaks, me ei saa rääkida solidaarsusest ainult ühes võtmes, mis on välisdimensiooni solidaarsus, me peame rääkima ka solidaarsusest teises võtmes, mis on sisedimensiooni solidaarsus. Me peame mõlemas suunas koostööd tegema. Küsimus ei ole selles, mida üks, teine või kolmas riik arvab. Küsimus on selles, kuidas 28 riiki üheskoos edasi lähevad. Kui iga riik paneb sellised punased jooned maha ja ütleb, et me ei tee nii või naa, siis ei ole sellel Euroopa Liidul ühel hetkel enam mõtet. Ma arvan, et ühisosa leidmine on see väärtus. Eesti on teinud konkreetse ettepaneku sellesamas rändeküsimuses. Meie ettepanek täna, kui me oleme veel eesistuja, on see, et pagulasi saab vastu võtta ainult siis, kui vastuvõtja riik on sellega nõus.

13:48 Esimees Eiki Nestor

Lõpetan selle küsimuse käsitlemise.

7. 13:48 Tervishoiu rahastamine

13:48 Esimees Eiki Nestor

Järgmine küsimus on rahandusminister Toomas Tõnistele. Palun, Monika Haukanõmm!

13:48 Monika Haukanõmm

Täna, härra juhataja! Lugupeetud rahandusminister! Te olete ilmselt üllatunud, miks ma küsin teie käest tervishoiu rahastamise kohta, miks ma ei küsi seda valdkonnaministri käest. Aga sellel on kaks põhjust. Esimene on see, et teie vastutate riigirahanduse tervise eest tervikuna, ja teisalt olete te oma positsioonist lähtuvalt haigekassa nõukogu liige. Nagu me teame, meie tervishoid on juba aastaid olnud sügavas kriisis, mis väljendub eelarve 34-miljonilises miinuses, ja see on kahjuks kasvav, mitte kahanev trend, mis tuleneb ka meie demograafilisest olukorrast. Siit tuleb minu väga konkreetne küsimus teile. Teie kui rahandusminister peaksite kindlasti olema mures selle pärast, et haigekassa eelarve on kõvasti miinuses. Kas teil on olemas strateegiline pikaajaline nägemus või arusaam, kuidas tervishoidu rahastada, ja milliseid muutusi peaks ellu viima, et me saaksime öelda, et tervishoiu rahastamise kriis ei vii kriisi meie riigieelarvet ja rahandust?

13:49 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh, hea juhataja! Hea Monika! Tervishoid on kindlasti selle koalitsiooni üks prioriteete. Tervishoid saab järgmise viie aasta jooksul tervishoiuteenuste kättesaadavuse parandamiseks üle 300 miljoni euro lisaraha, millest 34 miljonit eraldatakse 2018. aastal. Lisaraha annab haigekassa tulubaasi laiendamise kaudu võimaluse lühendada ravijärjekordasid ning parandada tervishoiuteenuste kättesaadavust, ravi järjepidevust ja kvaliteeti. Kindlasti leevendab see oluliselt tervishoiusüsteemi pikalt vaevanud alarahastamise probleemi. Haigekassa eelarve 2018. aastal on ligi 1,2 miljardit eurot. See kasvab ligi 170 miljonit eurot, sellest 81 miljonit tuleneb sotsiaalmaksu ravikindlustuse tulude suurenemisest ja 91,3 miljonit eurot tuleb mittetöötavate pensionäride eest, millega kaasneb haigekassale ka 54,6 miljoni euro eest lisakohustusi. Need lisakohustused on kiirabiteenus ja hambaravi. Kiirabiteenuse summa on umbes 37 miljonit ja hambaraviteenuse summa 12 miljonit.

13:51 Esimees Eiki Nestor

Monika Haukanõmm, palun!

13:52 Monika Haukanõmm

Aitäh! Hea minister! Siin oli kaks kohta, mille üle ma tahan teiega vaielda. 300 miljonit lisaraha ei ole tegelikult lisaraha, vaid me lihtsalt võtame raha teistelt ridadelt ja kanname selle üle haigekassa eelarvesse. Lisaraha on järgmisel aastal heal juhul 34 miljonit, kindlasti mitte 100 miljonit. Ehk see on niisugune väike PR-trikk, et me toome justkui väga palju raha juurde. Teisalt see, millega me tegeleme selle raha juurdetoomisel, on ilmselgelt aukude täitmine ehk nende sügavate aukude lappimine. Minu küsimus oligi selle kohta, et see ei ole selline strateegiline lähenemine, mis aitaks kriisist välja tulla. Aga minu küsimus puudutab haigekassa ja töötukassa reservide kasutamist riigieelarveliste nn jooksvate kulude ja kohustuste täitmiseks, millele on viidanud õiguskantsler ja tegelikult ka Riigikontroll. Kas teie kui rahandusminister peate mõistlikuks ja õigustatuks, et me rikume seadust ja teeme seda, mida me tegelikult teha ei tohiks?

13:53 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh küsimuse eest! Me ei riku seadust, Rahandusministeerium käitub vastavalt seadusele ja eelarveseadus on meile ülemuslik. Täna on tõesti probleem selles, et haigekassa ja töötukassa seadust tuleks muuta, sellise ettepaneku on Rahandusministeerium ka teinud. Ma arvan, et on igal juhul mõistlik, et Rahandusministeerium maksab ka selle raha eest intressi, eriti praeguses negatiivsete intresside olukorras, kus haigekassa teenib tänu sellele, et ta hoiab raha Rahandusministeeriumi kontsernikontol. Nii et siin midagi erandlikku ei ole, 2011. aastast on need asjad niimoodi käinud. Ma parandaksin ära väikese kriitika, mis kõlas teise küsimuse alguses. Ma rõhutasin, et me oleme tervishoiuteenuste kättesaadavuse parandamiseks ette näinud üle 300 miljoni euro, millest 2018. aastal eraldatakse 34 miljonit. Ma ütlesin, et see lisaraha, mis eraldatakse haigekassale, on 34 miljonit eurot, millega saab leevendada olukorda nendes valdkondades, kus raha puudu on, kas tõstes meditsiiniõdede palka või tehes midagi muud.

13:55 Esimees Eiki Nestor

Urmas Kruuse, palun!

13:55 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Väga auväärt minister! Hea kolleegi küsimus viitas ilmselt selle, et te tegelete illusoorse teemaga ja näitate, et raha justkui on, kuigi tegelikult ei ole. Aga inimestel on praktilised mured. Kas te haigekassa nõukogu liikmena olete kursis, et nädalavahetusel ei saanud inimesed digiretseptiga ravimeid kätte? Inimestele soovitati laupäeval perearsti poole pöörduda. Mida te haigekassa nõukogu liikmena ütlete nendele inimestele, kes jäid retseptiravimita? Mis see põhjus oli?

13:55 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Mina rahandusministrina ei osale igapäevaselt haigekassa töös, selle jaoks on haigekassa juhatas. Mida ma inimestele ütleksin? Ma ütleksin, et on kahju, et niimoodi juhtus. Kui neil on muresid ja ettepanekuid, siis nad võiksid kirjutada haigekassa juhatusele ja informeerida vastavaid instantse. Me peame lihtsalt arvestama sellega, tahame või ei taha, et ikkagi vahel ei lähe nii, nagu me ideaalis ootame.

13:56 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, lõpetan selle küsimuse käsitlemise. See oli selle aasta viimane infotund. Täname Vabariigi Valitsust küsimustele vastamast ja täname televaatajaid infotundi jälgimast! Kõigile häid jõulupühi!